

TYÖPERÄISEN HYVÄKSIKÄYTÖN VASTAISEN TYÖN OHJAUSRYHMÄ

Aika: 25.10.2023

Paikka: Teams -kokous

Osallistujat:

Sonja Hämäläinen, maahanmuuttojohtaja, TEM (puheenjohtaja)
Venla Roth, neuvotteleva virkamies, OM
~~Arto Teronen, valvontajohtaja, STM~~
Berit Kiuru, johtava asiantuntija, SM
~~Roope Jokinen, erityisasiantuntija, SM (varajäsen)~~
Katja Luopajarvi, lähetystöneuvos, UM
Kirsi Heinonen, maatalousneuvos, MMM
Kristel Stenman-Huuskonen, projektipäällikkö, TEM (sihteeri)

Aino Pennanen, erityisasiantuntija, OM
Riku Rajamäki, erityisasiantuntija, STM
Juha Tuovinen, poliisitarkastaja, SM
Ariann Grandell, erityisasiantuntija, TEM

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 11.00.

2. Työryhmän aikataulun läpikäynti / Kristel Stenman-Huuskonen, TEM

Käytiin läpi työryhmän aikataululuonnos ja sovitut kokoukset ohjausryhmän kanssa.

Ohjausryhmä totesi, että työskentelyn aikataulu on tunnistetusti todella tiukka. Sovittiin, että riittää jos ohjausryhmälle toimitetaan kokousmateriaalit viimeistään 2 arkipvää ennen kokousta.

3. Tilannekatsaus työryhmän työn etenemisestä / Kristel Stenman-Huuskonen, TEM

Työ on käynnistetty keväällä 2023 valtioneuvoston periaatepäätöksenä julkaistun työperäisen hyväksikäytön ehkäisemisen ja torjumisen strategian pohjalta. Työryhmän jäsenet kokoavat strategian toimenpide-ehdotusten pohjalta oman hallinnonalan osalta esityksiä toimenpiteiksi, jotka tuodaan ohjausryhmälle linjattavaksi. Esitystavaksi sovittiin määrämuotoiset ns. toimenpide-kortit sekä tiiviit taustamuistiot, joiden sisältöä käytetään varsinaiseen toimenpideohjelman luonnokseen.

Sovittiin, että seuraavaan kokoukseen tuodaan myös ensimmäinen tekstiluonnos nähtäväksi. Työryhmä käy puheenjohtajaa ja OM:n edustajaa konsultoiden läpi strategiassa olevat toimenpide-ehdotukset, jotta varmistetaan, että ehdotukset joko otetaan mukaan toimenpideohjelmaan tai sitten jätetään perustellusta syystä ulkopuolelle.

4. Turvataan hyväksikäytön ehkäisyyn ja torjuntaan osallistuvien viranomaisten toimintaedellytykset ja kehitetään näiden viranomaisten välistä yhteistyötä” – tavoitteeseen liittyvien toimenpiteiden esittely

- Varmistetaan sujuva tietojenvaihto viranomaisten välillä / Aino Pennanen, OM

Aiheesta on kirjaus hallitusohjelmassa ja on keskeinen työkalu viranomaisyhteistyön parantamiseksi. Kyseessä laaja kokonaisuus, ei liity pelkästään työperäiseen hyväksikäyttöön. OM kerää parhaillaan tietoa käynnissä olevista toimista tietojenvaihtoon liittyen, ja valmistellee koordinaatiokokouksen pitämistä aiheesta.

Ohjausryhmän linjaus jatkolle: Toimenpide vaatisi oman työryhmän tämän ohjausryhmän alle, OM voisi harkita tätä. Kyseessä on säädöshankkeen lisäksi myös järjestelmäkehityksen hanke. Esiselvitys voisi sisältää mitä lainsäädäntömuutoksia ja järjestelmäkehitystä tämä vaatisi, ja mitä nämä maksaisi. Nämä voisi aikatauluttaa erikseen: HE-valmistelun aikataulu erikseen, lisäksi myös tiedonvaihtoon ja järjestelmä.

- Viranomaisyhteistyön pilotointi / Riku Rajamäki, STM ja Juha Tuovinen, SM

Tavoitteena on parantaa viranomaisten yhteistyötä pilotin muodossa työperäisen hyväksikäytön ehkäisyssä ja kartoittaa miten pysyvämpiä rakenteita olisi mahdollista muodostaa. Myös muut Pohjoismaat ovat kehittäneet viranomaisyhteistyötä tähän suuntaan.

Pilotin pystyisi käynnistämään virkatyönä, mutta tehokkaampaa olisi erillisrahoituksen hakeminen pilotin tueksi. POHA:n näkemys on, että tällä pilotilla voidaan tehdä ennaltaehkäisevää työtä, jolla säästäisi poliisin resursseja.

Ohjausryhmän linjaus jatkolle: Toimenpiteellä on tärkeä kytkös viranomaisten tiedonvaihtoon, ja pilotin käynnistämistä kannatetaan. Muodostetaan tästä hanke-esitys, jonka ohjausryhmä hyväksyy. Omistajuutta tulisi vahvistaa niin, että kaikkien mukana olevien hal-

linnonalojen johtotasot olisivat mukana vahvistamassa hanke-esitystä. Pilotti voisi raportoida työn etenemisestä tälle ohjausryhmälle. Määrärahaa olisi hyvä hakea hankkeelle, esim. EU-ISF –rahoitus voisi olla mahdollinen. UM toi esille, että olisi tärkeä huomioida myös edustustoverkoston tietojen hyödyntäminen osana ennaltaehkäisevää toimintaa.

- Kansallinen yhteistyöverkosto pimeän työn torjunnan edistämiseksi / Kristel Stenman-Huuskonen, TEM ja Riku Rajamäki, STM

Verkoston tehtävänä on tukea Euroopan työviranomaisen (ELA) pysyvän asiantuntijaryhmän Pimeän työn vastaista yhteistyötä edistävän eurooppalaisen foorumin työtä sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja tehtävien täyttämiseksi (esim. hyvien käytäntöjen vaihtaminen, osaamisen edistäminen, tiedottaminen). Pimeän työn vastainen yhteistyöverkosto edistää EU:n sisäistä yhteistyötä myös työperäisen hyväksikäytön torjumiseksi.

Ohjausryhmän linjaus: Asetetaan yhteistyöverkosto esityksen mukaisesti.

5. Marjankerääjien oikeusaseman parantaminen / Ariann Grandell, TEM

Toimenpiteeseen ei vielä kirjata säädöshankkeen etenemisvaihtoehtoa, vaan ensi tehtäisiin ulkoinen selvitys, jonka jälkeen tehtäisiin tarvittavat lainsäädäntömuutokset aiheeseen liittyen.

Ohjausryhmän linjaus jatkolle: Toteutetaan ulkoinen selvitys. Myös osana toimenpideohjelmaa pitää olla laajemmat kirjaukset siitä, mikä on tavoitetilä marjanpoimintaan liittyen. Vähintään perustelutekstissä tulee käydä ilmi, mitä haluamme saavuttaa tämän ilmiön kitkemiseksi. UM nosti esille, että pitää miettiä myös, miten maahantuloväylän kartoitus tehdään, jos se ei sisälly ulkoiseen selvitykseen. Otetaan seuraavaan kokoukseen lisää esityksiä jotka tukevat ilmiön kitkemistä.

6. Muut asiat

Kokouksessa ei tuotu muita asioita esille.
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.39.

JAKELU

Ohjausryhmän jäsenet ja varajäsenet

TIEDOKSI

Työperäisen hyväksikäytön vastaisen toimenpideohjelman työryhmän jäsenet
Ministerin erityisavustaja Veera Svahn, TEM
Johtava asiantuntija Katri Niskanen, TEM